

Možnosti paliativní péče

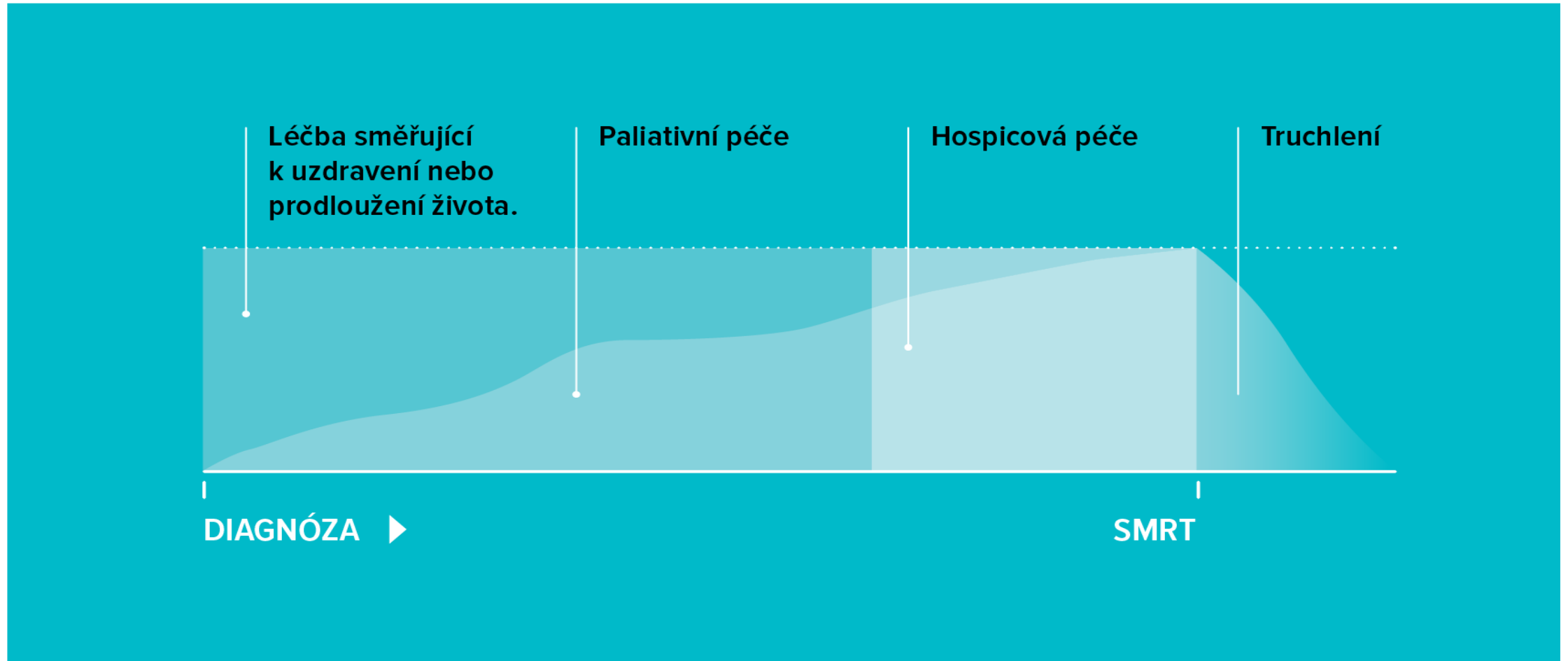
Mgr. Tereza Bímová

Co je paliativní péče?

- Komplexní, aktivní a **na kvalitu života** orientovaná péče poskytovaná pacientovi, který trpí nevléčitelnou chorobou v pokročilém nebo terminálním stádiu.
- V paliativní péči mohou být i lidé, kteří před sebou mají měsíce či roky života, ale jejich zdravotní stav vyžaduje pomoc a podporu odborníků na paliativní péči.
- Cílem paliativní péče je zmírnit bolest a další tělesná a duševní strádání, zachovat pacientovu důstojnost a poskytnout podporu jeho blízkým.

Paliativní a hospicová péče

Proč paliativní péče ?

Zlepšení kvality života umírajícího a jeho pečujících.

To znamená:

- Vnímat i připravovat na změny – fáze vyrovnávání, doprovázení
 - Dát prostor pro vyslovení potřeb – nemocný vs./ a rodina
 - Reagovat na vyslovené potřeby
 - Respektovat hodnoty
-
- minimalizace invazivních zákroků, hospitalizací
 - rozhodovat o sobě do poslední chvíle
 - výzkumy ukazují, že dobrá paliativní péče prodlužuje život

Čím je paliativní péče prospěšná?

- zachování důstojnosti a respektu k nemocnému až do smrti
- právo na všechny potřebné informace týkající se nemoci a smrti
- podílení se na rozhodnutích týkajících se nemoci a péče, bez strachu z odsouzení druhými
- citlivý přístup, kvalitní a profesionální péči multidisciplinárního týmu, který poskytuje prvotřídní péči nemocnému i jeho rodině
- dostupnost specializované zdravotnické i další péče zaměřené na zachování pohodlí a kvality života
- možnost vyjádřit své pocity, duchovní a náboženské potřeby týkající se blízké smrti s ohledem na kulturní hodnoty
- kvalitní léčba symptomů – v případě IPF dušnost, kašel, zahlenění
- podpora a pomoc pro rodinu/ blízké v souvislosti s přijetím diagnózy a prognózy
- možnost zemřít v klidu a důstojně tam, kde si přeji/ v blízkosti těch, u nichž si to přeji

Jak byste si to přáli vy?

1/31

Frank Tugend and his grandson, Dan Jury, 1954.

Dan Jury and his grandfather, Frank Tugend, 1974.

Dobrá komunikace

- Pravdivá komunikace (i o obavách) umožňuje nemocnému i jeho blízkým plně využít čas, který mají před sebou.
- O všech příznacích a procesech je nutné mluvit a připravit se na ně.
- Naděje je založená na poznání, ne neznalosti.
- Abych se mohl zodpovědně rozhodovat, musím být informovaný.
- Co zůstane zatajené, nebude nikdy řečeno.
- Co chceš říct nebo udělat teď, neodkládej na zítřek.
- úcta, respekt, bezpečné prostředí, vztah důvěry, svoboda, empatie, aktivní naslouchání, otevřenost (žádná tabu), přijetí
- nebát se přiznat vlastní hranice a projevit emoce

Rozmýšlení kroků – co chci, když...

Dušnost	Doporučení k léčbě symptomů
Dělat	<ul style="list-style-type: none">• Vytvořit klidné prostředí• Poskytnout informace a dechová cvičení• Podávat morphin při potížích (p.o., i.v., s.c., i.m.)
Zvažovat	<ul style="list-style-type: none">• Fyzioterapie• Použít vějíř/ větrák k ochlazení tváře• Autogenní trénink• Kombinace morfinu s anxiolytiky pro snížení úzkosti/ strachu• Sprej s NaCl na zahlenění• Inhalace steroidů, bronchodilatancií, mukolytik při neprůchodnosti průdušek nebo astma• Zkusit oxygenoterapii (koncentrátor kyslíku)
Nedělat	<ul style="list-style-type: none">• Nedávat morphin k inhalaci (nelze ohlídat podané množství, problém vstřebávání)

Dříve vyslovená přání

- Promýšlení a plánování jednotlivých kroků ve spolupráci s lékařem a rodinou – validní informace, reálná očekávání, rozložení sil...
- Domácí plicní ventilace vs. paliativní péče vs. nemožnost odpojení – najít balanc mezi tím „něco dělat“ a „smířit se“
- **Dříve vyslovené přání** – pro situaci, kdy nebudu schopen o sobě rozhodovat: souhlasím s.../ nesouhlasím s..., konkrétní úkony/ zákroky

Náležitosti:

1. **předem** jako dokument, který nemocný sepisuje sám
 - písemně + ověřený podpis pacienta, poučení lékařem o důsledcích jeho rozhodnutí + podpis, uložení u praktického a ošetřujícího lékaře (peněženka)
 2. jako přání zapsané do zdravotnické dokumentace **při hospitalizaci**
 - na místě: pacient, zdravotnický pracovník, svědek
- www.mojesmrt.cz, závěť

Formy paliativní péče

- **domácí, mobilní hospic**
- **lůžkový hospic**
- **ambulance paliativní medicíny**
- **rodinný pokoj v nemocnici, LDN, domově**
- **zařízení pro diagnostické skupiny (AIDS)**
- **oddělení paliativní péče v rámci nemocnice**
- **denní stacionář - ambulantní forma péče**
- **konziliární paliativní tým v rámci zdravotnického zařízení**
- **hospicová poradna**

Lůžkový hospic

Hospice jsou určeny pro lidi, u kterých lékaři stanovili nevyléčitelnou nemoc v pokročilém nebo konečném stádiu.

- dostupnost péče 24 hodin denně na jednom místě
 - soukromí, aktivity, možnost ubytování blízkých
 - respitní pobyty (max. 3 měsíce)
 - Praha 8 – **Štrasburk**: 300 Kč/den
 - Praha 4 – **Malovická**: 400 Kč/den
 - Praha 1 – **odd. paliativní péče v Nemocnici sv. Karla Boromejského**: 0 Kč, až za nadstandardní služby 100 – 200 Kč/den (samostatný pokoj, přistýlka)
 - Čerčany – **Hospic dobrého pastýře**: cena dle příjmu 170 – 450 Kč/den
 - Litoměřice – **Hospic sv. Štěpána**: 200 Kč/den + služby
- žádosti na webu, indikace lékařem, informovaný souhlas

Domácí hospic

- specializovaná mobilní paliativní péče
- dochází do sociálního prostředí nemocného
- nonstop dostupnost, doprovázení

Multidisciplinární tým – různé pohledy různých profesí, podpora, zkušenosti, dovednosti, reflexe péče, spolupráce, důvěra, respekt

- lékaři
- zdravotní sestry
- psychologové (psychiatři)
- sociální pracovníci
- dobrovolníci
- duchovní, pastorační pracovníci

Jak to zvládnout doma v Praze

Mobilní specializovaná péče v Praze a okolí

- **Cesta domů** – území hl. města Prahy
 - žádost o péči osobně/ telefonicky, 200 Kč/den komplexní péče
- **Most k domovu** – území hl. města Prahy a Praha západ
 - žádá se při osobním setkání, rozsah úhrady dle pojišťovny: 211 – pacient platí 2 000 Kč za návštěvu lékaře a 1 500 za ty další; VZP, OZP, VOZP + Praha
 - základem péče je agentura domácí péče, lékaři nasmlouvaní z Bulovky
- **Nablízku** v Lysé nad Labem – část Prahy východ (dojezd 30 km), hradí se cestovné dle vzdálenosti 0 – 150 Kč; vstupní poplatek 600 Kč, denní 250 Kč
- spolupráce s dalšími službami, profesemi
- příspěvek na péči, ošetřovné, platby, dary

Agentury domácí péče (home care)

Agentury domácí péče poskytují zdravotní a ošetrovatelskou péči.

- rozsah péče a úkony indikuje ošetřující či praktický lékař na základě potřeb nemocného – max. 3 hodiny denně rozdělené do max. 3 návštěv
- jen **zdravotní sestřičky** (není lékař) - poskytují zdravotnické úkony (převazy, aplikace injekcí, obsluha infuzí)
- úhrada zdravotními pojišťovnami
- některé agentury mají sestřičky se specializací:
 - na léčbu ran
 - stomické sestry
 - sestry s kurzem výměny cévky u mužů
 - obsluhu plicní ventilace, tracheostomie
 - rehabilitační sestry atd.

Nezdravotní služby

Pomoc s běžnými pracemi osobám se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby.

- nákup, hygiena, úklid, pomoc při jídle/ zajištění stravy, při chůzi, doprovod k lékaři, sociální kontakt, aktivizace, chod domácnosti atd.
- **Pečovatelské služby** – ve smluveném čase a rozsahu v domácnosti klienta (i rodiny s dětmi); cena se pohybuje kolem 120 Kč/hod.
- **Osobní asistence** – bez časového omezení v přirozeném soc. prostředí klienta
- **Odlehčovací služby** – cílem odlehčit pečujícímu formou terénní, ambulantní nebo pobytové služby
- první návštěva u klienta obvykle slouží k nastavení péče, smlouva
- služby si hradí klient/ pečující; příspěvek na péči
- v Praze velká nabídka i poptávka, adresář služeb
- **Půjčovny pomůcek** nebo pomůcky od pojišťovny

Děkuji za pozornost.

